

De Overheid en de Deeleconomie

Tien stappen naar een duurzame deeleconomie

Inleiding

De deeleconomie is enorm hip en in opkomst. Het lijkt daardoor alsof het pas recent is uitgevonden, maar de deeleconomie is eigenlijk van alle tijden. Denk maar aan het liften. Als je geen zin had om een lang stuk alleen te rijden, dan liet je iemand instappen. Of denk aan burens die elkaar een boormachine, grasmaaier of een kopje suiker lenen. Dat is van alle tijden.

Wat nieuw is, zijn de vele online platforms die ontstaan om het delen makkelijker te maken. Peerby, dat zorgt dat ook de anonieme stedeling een boormachine kan lenen van een buurvrouw in de straat.

Thuisafgehaald, dat zorgt dat je je te grote pan soep kunt delen met buurtgenoten. Airbnb, dat zorgt dat je je huis kunt delen met toeristen.

Definitie

De definitie van de deeleconomie is dat de consument ook producent is door zijn product of dienst te delen wanneer hij deze zelf niet benut. Het is een plek waar innovatie plaatsvindt. Essentieel onderdeel van de deeleconomie is het gebruik van de nieuwe digitale mogelijkheden: de App-Economie. GroenLinks juicht de nieuwe opkomst van de deeleconomie toe en wil die deeleconomie beter faciliteren.

Er zijn drie dimensies te onderscheiden binnen de nieuwe deeleconomie.

Lokaal - (Inter)nationaal

Sociaal - Commercieel

Gesloten - Open

De deeleconomie heeft veel voordelen. Producten en grondstoffen worden efficiënter gebruikt. Buurtgenoten hebben meer onderling contact en mensen met dezelfde interesses die ver uit elkaar wonen weten elkaar te vinden. Eigen initiatief van mensen wordt beloond en innovaties worden

2 De Overheid en de Deeleconomie GroenLinks – Liesbeth van Tongeren

gestimuleerd. Burgers kunnen wat bijverdienen of een eigen bedrijf starten.

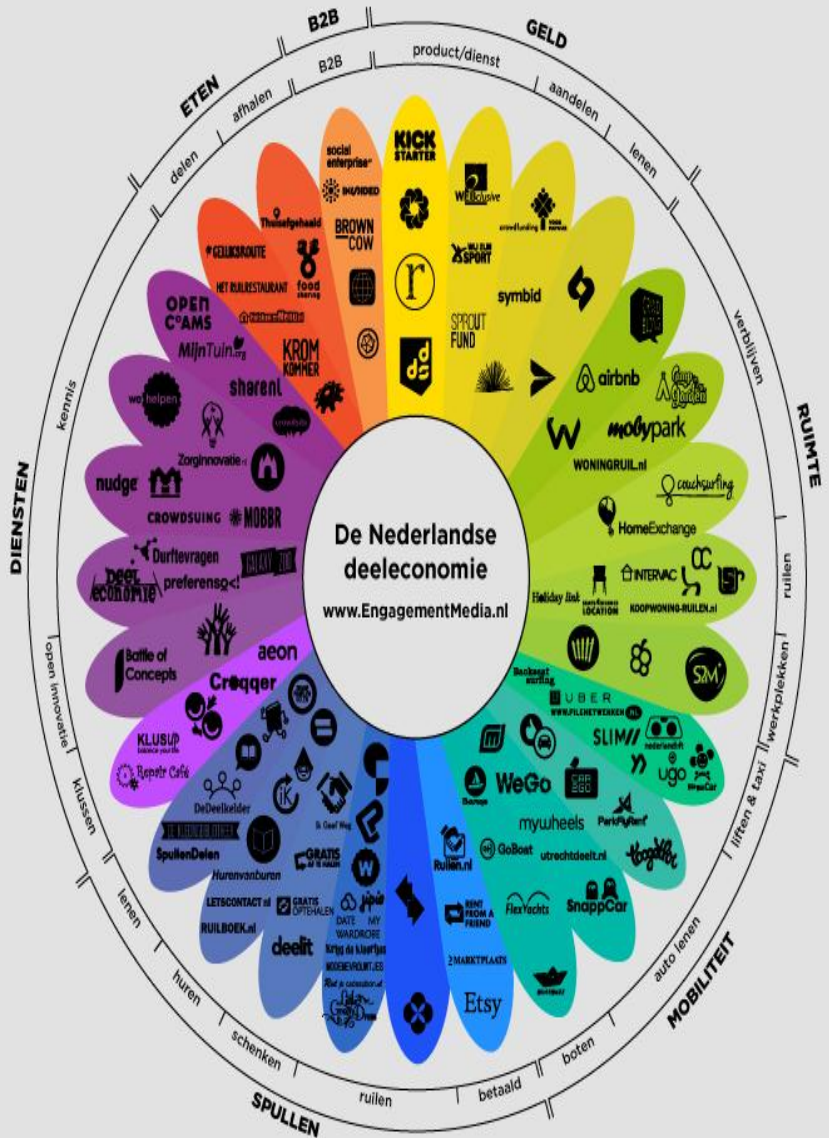
Tegelijkertijd hoor je de bestaande bedrijven klagen over oneerlijke concurrentie en buurtbewoners klagen over overlast. Ook zal er een verschuiving op de arbeidsmarkt plaatsvinden.

DE NEDERLANDSE DEELECONOMIE v1.0

De deeleconomie, ook wel collaborative consumption genoemd, is een nieuw economisch systeem waarin delen en gezamenlijkheid centraal staan. Het zorgt ervoor dat mensen krijgen wat ze willen op een (kosten)efficiënte manier.

Deze visuele weergave geeft inzicht in de Nederlandse deeleconomie initiatieven en in die internationale initiatieven die uitdrukkelijk op de Nederlandse markt vertegenwoordigd zijn.

Voor een uitgebreid (klikbaar) overzicht kijk op: www.platformsocialbusiness.nl/deeleconomie

Deze weergave wordt u aangeboden door Antal de Waij, Chief Engagement Officer van Engagement Media in samenwerking met Platform Social Business.

Bij de samenstelling van dit prisma zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Nederlandse initiatieven
- Internationale platformen met een lokale pagina/blog (Nederlandstalige versie) of een actief Nederlands aanbod hebben.
- Het platform is actief. Aankondigingen zijn niet opgenomen.

augustus 2014; creative commons licentie:
Naamsvermelding - Niet commercieel

Hebt u wijzigingen of staat uw initiatief er niet bij?
Neem dan contact op met antal@engagementmedia.nl

Rol van de overheid

De overheid wil een participatiemaatschappij. Zij wil meer eigen initiatief van mensen, maar moet dat dan ook écht mogelijk maken. Er is een overheid nodig die niet direct in de 'verbod-en-controle' -modus stapt, maar die deze nieuwe innovatiemarkt faciliteert. Een overheid die niet bang is voor decentraal, duurzaam en democratisch.

GroenLinks vindt dat de deeleconomie ruimte moet bieden aan initiatieven die lokaal, open en sociaal zijn. Daarbij worden internationale, gesloten en commerciële initiatieven niet uitgesloten. Die deelsectoren worden juist slim en modern gereguleerd.

Sectoren

De deeleconomie en de bijbehorende platforms zorgen voor enorme veranderingen op de arbeidsmarkt. Journalisten, de 2de handsmarkt en musici hebben dat al ondervonden. Hun antwoorden waren bijv. De Correspondent, Blendle, Marktplaats, GratisAfgehaald, Sellaband en Spotify.

Op dit moment gaat de maatschappelijke discussie vooral over Airbnb en Uber vanwege veiligheid, overlast en oneerlijke concurrentie. Airbnb met controleurs op de grond reguleren is onbegonnen werk, zoals Amsterdam op dit moment ervaart. Veel beter is het om de kracht van het platform zelf in te zetten. Zelfregulering door feedback. Bij vijf meldingen van overlast bij Airbnb over een logeeraadres verdwijnt dit adres een maand van de site.

In de zorg is op de nieuwe digitale deelmarkt gereageerd met strakke verboden. De Internetapotheek en online artsen zijn verboden of grondig tegengewerkt, terwijl mensen nog steeds en masse online gaan bij gezondheidsklachten. Apple doet nu een nieuwe poging met een gezondheidsaanbod. Finland biedt een aantal mooie voorbeelden hoe het wel lokaal en sociaal kan.

Banken voelen zich nog totaal niet bedreigd door crowdfunding of alternatieve munteenheden, maar ook daar is omarmen beter dan negeren. Crowdfunding bestond vroeger ook al maar heette toen geven aan een goed doel waar je wat mee had of de Tante Agaat lening.

Sociale onderneming als rechtsvorm voor de deeleconomie

In Nederland is een onderneming óf commercieel (een bedrijf met alle regels en verantwoordelijkheden van dien) óf een stichting of vereniging. Iets ertussenin bestaat in Nederland nauwelijks. De coöperatieve vereniging komt het dichtst in de buurt maar zou opgefrist kunnen worden. In Groot-Brittannië bestaat de sociale onderneming als rechtsvorm. Daar is voorgeschreven dat minstens de helft van de winst moet worden gebruikt voor het maatschappelijke doel dat wordt nagestreefd. Belanghebbenden houden daarbij de vinger aan de pols bij de bedrijfsvoering van deze sociale onderneming.

Tien stappen naar een duurzame deeleconomie

- De overheid zorgt dat de markt toegankelijk blijft voor kleine, lokale en sociale platforms. Monopolieposities en 'too big too fail' moeten worden vermeden.
- De overheid geeft de burger de ruimte bij te verdienen en is niet bang voor decentrale productie.
- De overheid bewaakt netneutraliteit en de mogelijkheid van 'open' platforms.
- De overheid reguleert modern en schiet niet in de verbodsreflex.
- De overheid treedt in overleg met het verzekeringswezen om nieuwe verzekeringsproducten voor de deeleconomie. aan te bieden, bijvoorbeeld voor auto- en huizendelen.
- De overheid anticipeert met een arbeidsmarktverkenning op een succesvolle deeleconomie, bijvoorbeeld door dit op te dragen aan de SER.
- Zij onderzoekt het Finse zorgplatform en trekt hieruit lessen voor Nederland.
- Met simpele belastingregels faciliteert zij de lokale, op participatie gerichte deeleconomie. De komende belasting herziening biedt een gouden kans.
- Zij onderzoekt welke nieuwe rechtsvorm nodig is voor de sociale onderneming.
- De overheid pakt waar mogelijk de rol op van launching customer.

GroenLinks heeft met verschillende partijen gesproken over de deeleconomie. Voor hun input bedanken we onder andere ShareNL, Thuisafgehaald en Peerby.